

**Archeologisch vooronderzoek
Petegem-aan-de-Leie (Deinze) –
Sint-Hubertstraat**

Marijke Derieuw, Natasja Reyns en Jordi Bruggeman

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba 035

Aard onderzoek: Prospectie

Vergunningsnummer: 2011/140

Naam aanvrager: Marijke Derieuw

Naam site: Deinze - Sint-Hubertstraat

Opdrachtgevers: Immo Danneels nv, Sint-Baafskerkstraat 1, B-8200 BRUGGE (Sint-Andries)

Green Corner, Bellevue 5 bus 301, B-9050 LEDEBERG

Opdrachtnemer: All-Archeo bvba, Barelveldweg 4, B-2880 BORNEM

Terreinwerk: Marijke Derieuw en Natasja Reyns

Administratief toezicht: Ruimte en Erfgoed Oost-Vlaanderen, Nancy Lemay, Gebroeders Van Eyckstraat 4-6, B-9000 GENT

Wetenschappelijke begeleiding: David Vanhee, KLAD, Koetshuis Kasteel van Poeke, Kasteelstraat 26, B-9880 AALTER

Rapportage: All-Archeo bvba

Determinaties: drs. Jordi Bruggeman en dra. Natasja Reyns

All-Archeo bvba

Barelveldweg 4

B-2880 Bornem

info@all-archeo .be

0478 36 57 07

0498 15 84 40

© All-Archeo bvba, 2011

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek. De aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegde gezag, zijnde Ruimte en Erfgoed en de KLAD.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING.....	5
2 PROJECTGEGEVENS EN AFBAKENING ONDERZOEK.....	7
2.1 Afbakening studiegebied.....	7
2.2 Aard bedreiging.....	8
2.3 Onderzoeksopdracht	9
3 BESCHRIJVING REFERENTIESITUATIE.....	11
3.1 Landschappelijke context.....	11
3.1.1 Topografie.....	11
3.1.2 Hydrografie.....	11
3.1.3 Bodem.....	12
3.2 Beschrijving gekende waarden.....	13
3.2.1 Historische gegevens.....	13
3.2.2 Archeologische voorkennis.....	14
3.2.3 Inschatting intactheid archeologisch erfgoed en archeologische potentie.....	15
4 RESULTATEN TERREINONDERZOEK.....	17
4.1 Toegepaste methoden & technieken.....	17
4.2 Bodem.....	17
4.2.1 Opbouw.....	17
4.2.2 Gaafheid terrein	18
4.3 Archeologische vondsten.....	18
4.3.1 Middeleeuwen/nieuwe tijd.....	18
4.3.2 Onbepaalde periode.....	19
4.4 Archeologische sporen.....	19
4.4.1 Bespreking sporen.....	19
4.4.2 Structuren.....	22
4.5 Afgebakende sites.....	22
4.5.1 Site 1 – Volle of late middeleeuwen – Bewoning.....	23
4.5.2 Site 2 – Onbepaald – Begraving.....	23
4.6 Besluit.....	23
5 WAARDERING.....	25
5.1 Site 1 – Volle of late middeleeuwen – Bewoning.....	25
5.2 Site 2 – Onbepaald – Begraving.....	25
6 ANALYSE VAN DE GEPLANDE SITUATIE: EFFECTEN.....	27
7 AANBEVELINGEN.....	29
7.1 Adviezen.....	29
8 BIBLIOGRAFIE.....	31
8.1 Publicaties.....	31
8.2 Websites.....	31
9 BIJLAGEN.....	33
9.1 Lijst van afkortingen.....	33

9.2 Glossarium.....	33
9.3 Archeologische periodes.....	33
9.4 Plannen en tekeningen.....	33
9.5 CD-rom.....	34

1 Inleiding

Naar aanleiding van de geplande aanleg van een nieuwe verkaveling door Immo Danneels nv en Green Corner werd door de KLAD, een prospectie met ingreep in de bodem, door middel van proefsleuven geadviseerd.

Deze opdracht werd op 24 februari 2011 aan All-Archeo bvba toegewezen. Het terreinwerk werd uitgevoerd van 27 tot en met 29 april 2011, onder leiding van Marijke Derieuw en met medewerking van Natasja Reyns. Wetenschappelijke begeleiding werd verzorgd door David Vanhee van de Kale-Leie Archeologische dienst (KLAD). De bedoeling van het onderzoek was om binnen het plangebied archeologisch erfgoed te karteren en het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed te lokaliseren, te interpreteren en te waarderen, zodat een advies wordt uitgebracht over eventuele vervolgstappen met betrekking tot het archeologisch vrijgeven van het plangebied, of bepaalde zones hierbinnen en het definiëren van eventuele sites die in de toekomst volledig onderzocht dienen te worden alvorens die zones vrijgegeven kunnen worden.

De eindbeslissing over het vrijgeven van de gronden en/of archeologisch vervolgonderzoek ligt bij Ruimte en Erfgoed. De eindbeslissing zal gebeuren in samenspraak met de KLAD.

2 Projectgegevens en afbakening onderzoek

2.1 Afbakening studiegebied

Het projectgebied is gelegen in de provincie Oost-Vlaanderen, gemeente Deinze, deelgemeente Petegem-aan-de-Leie (Fig. 1), percelen 380K5 (partim), 380R4 (partim), 380S4 (partim), 382D, 389E2, 389F2, 390L4, 390M4 en 390Z4 (kadaster Deinze, 3de afdeling, sectie B). Het onderzoeksgebied beslaat een oppervlakte van circa 2,7 ha en is volgens het gewestplan gelegen in woongebieden (0100).

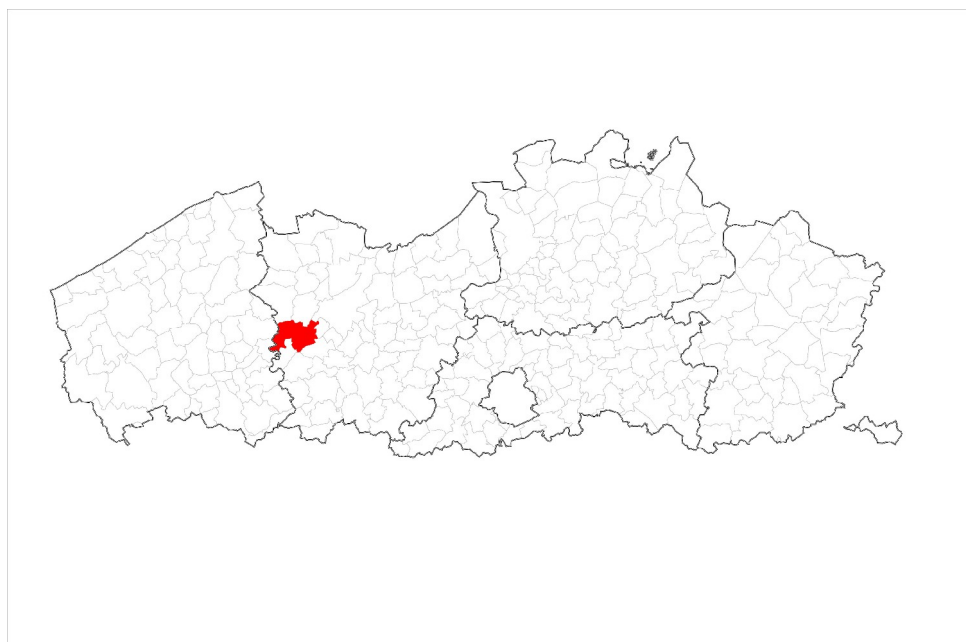
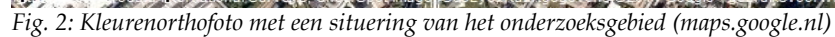

Fig. 1: Situeringssplan Deinze

- Administratieve gegevens met betrekking tot de locatie van het onderzoek:
  - Provincie: Oost-Vlaanderen
  - Locatie: Deinze (Petegem-aan-de-Leie)
  - Plaats: Sint-Huberstraat
  - Toponiem: Molenhoek
  - x/y Lambert 72-coördinaten:
    - 90494; 184854
    - 90679; 184844
    - 90758; 184997
    - 90610; 185014

Deinze is gelegen ten noorden van Nazareth, Zulte en Kruishoutem, ten westen van Gent en Sint-Martens-Latem, ten zuiden van Aalter en Nevele en tot slot ten oosten van Tielt (West-Vlaanderen). Het projectgebied (Fig. 2) is gelegen ten zuidwesten van de dorpskern en is ingesloten tussen de Sint-Hubertstraat in het noordoosten, het oosten en het zuidoosten en in het westen door de spoorlijn Kortrijk-Gent.

2.2 Aard bedreiging

Immo Danneels nv. en Green Corner plannen in de nabije toekomst de aanleg van een nieuwe woonverkaveling (Fig. 3). Dit gaat gepaard met een verstoring van het archeologisch bodemarchief.

2.3 Onderzoeksopdracht

De bedoeling van het onderzoek was het vaststellen van de eventuele aanwezige archeologische waarden en deze in relatie tot hun context te interpreteren en zo correct mogelijk te waarderen om de gevolgen van de geplande bedreiging te kunnen inschatten. Hieruit moet dan een advies voortvloeien met betrekking tot de volgende stappen, zijnde bijvoorbeeld het vrijgeven van de terreinen of de noodzaak van een eventueel vervolgonderzoek.

Een aantal vragen dienden in het bijzonder beantwoord te worden:

- zijn er sporen aanwezig?
- zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- hoe is de bewaringstoestand van de sporen (goed, gebioturbeerd)?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

3 Beschrijving referentiesituatie

3.1 Landschappelijke context

3.1.1 Topografie

Op de topografische kaart is het gebied gelegen tussen 10 en 11,25 m TAW (Fig. 4). De omgeving kent weinig hoogteverschillen.

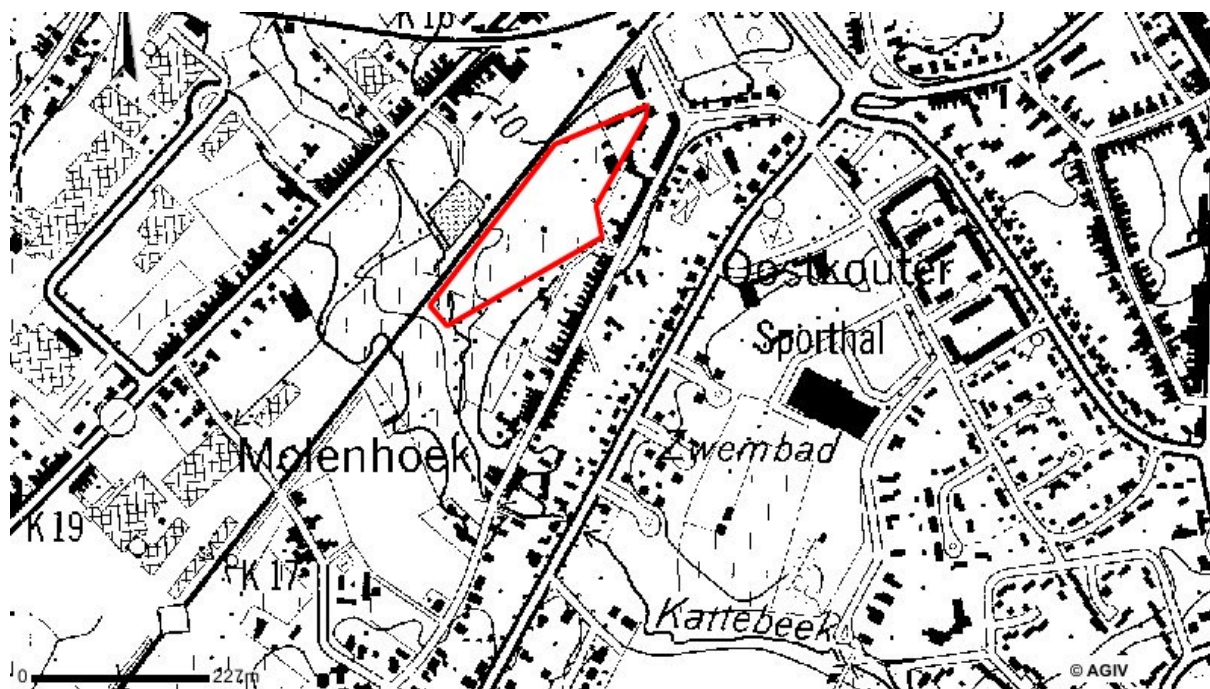

Fig. 4: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen>)

3.1.2 Hydrografie

Het gebied is gelegen binnen het Leiebekken in de subhydrografische zone van Leie van monding Oude Mandelbeek (excl.) tot monding Kalebeek (incl.). De grens in het zuidwesten van het terrein wordt bepaald door de Kattenbeek, die meer naar het noorden aansluit bij de Leie. Ten noorden van het terrein, over de spoorweg loopt ook nog een naamloze waterloop die uitmondt in de Kattenbeek (Fig. 5).

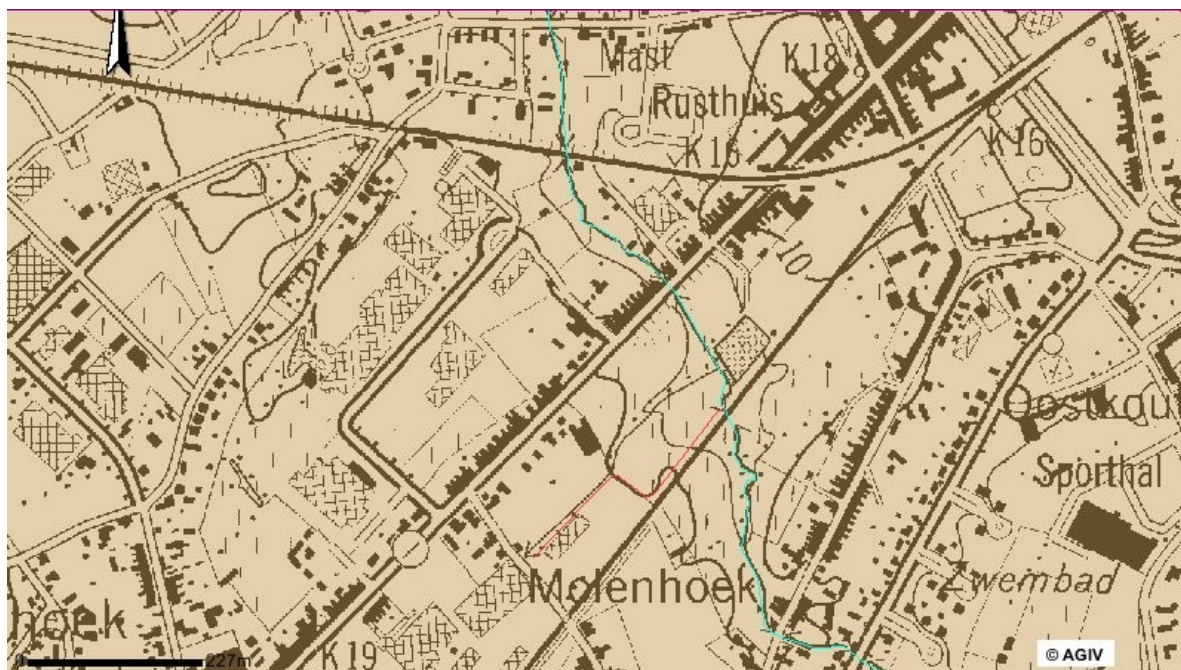

Fig. 5: Hydrografie (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/vha>)

3.1.3 Bodem

Het gebied is gelegen in de Vlaamse Zandstreek. De geologische ondergrond bestaat uit het Lid van Aalbeke (KoAa), een formatie uit het Tertiair, gekenmerkt door donkergrijze tot blauwe klei en glimmers.¹

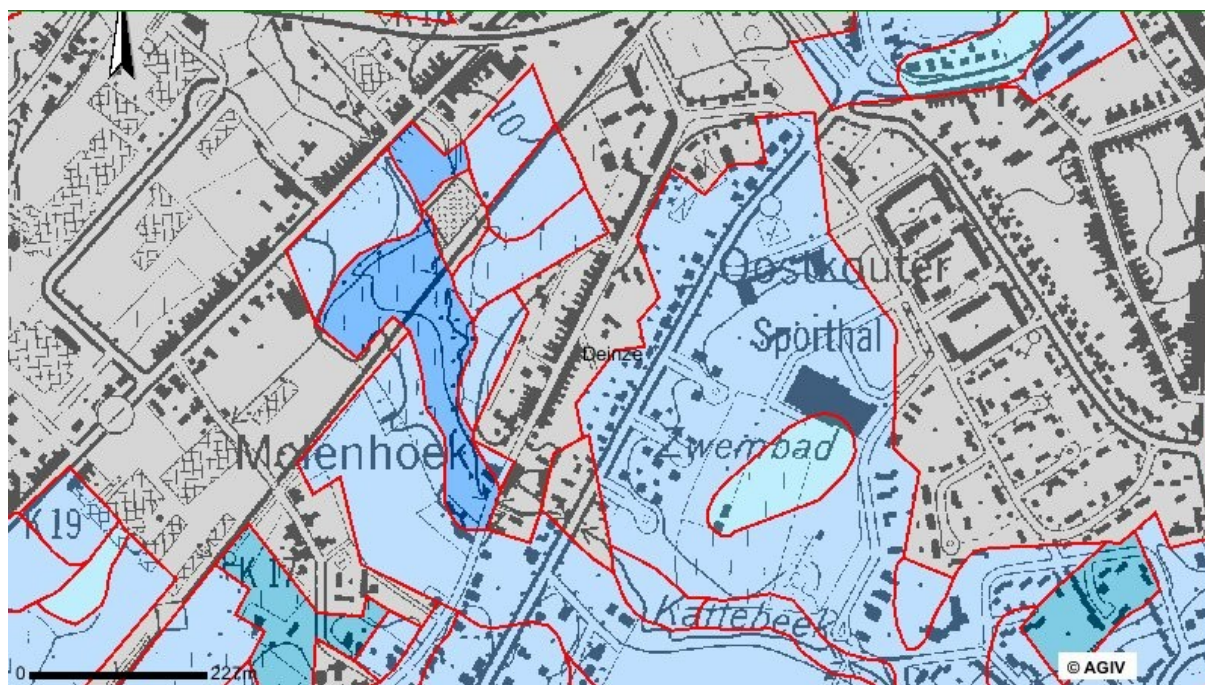

Fig. 6: Bodemkaart (<http://www.agiv.be>)

De bodem is op de plaats van het projectgebied op de bodemkaart in het noordoosten weergegeven als een bebouwde zone (OB). Het grootste deel van het terrein bestaat uit een matig natte lemige zandbodem met structuur B horizont (Sdb). In het noorden is er eerder een matig

¹ <http://dov.vlaanderen.be>

droge zandbodem met sterk verbrokkelde textuur B horizont (Zcc) (h). In het uiterste zuidwesten van het projectgebied, rond de Kattenbeek, bestaat de bodem uit een natte lemige zandbodem zonder profiel (Sep). (Fig. 6).

3.2 Beschrijving gekende waarden

3.2.1 Historische gegevens

Petegem-aan-de-leie wordt voor het eerst vermeld in 1137 als Pethengem, een Germaans toponiem. Petegem bestond in de 13de eeuw uit twee delen: Petegem-Binnen en Petegem-Buiten. Petegem-Binnen of Petegem-stad, het dorpscentrum rond het kruispunt van twee neerbanen met de kerk aan de Leieoever was afgesloten door vier hekken. Petegem-Buiten, in de middeleeuwen nog voornamelijk bos en heide, kende drie belangrijke nederzettingen, namelijk het goed te Boelare, het leen ter Drongenschen en het goed ten Rode. Van deze oudste landbouwsites zijn alle sporen verdwenen. In 1469 werd Petegem-Binnen door Karel de Stoute bij Deinze gevoegd, Petegem-Buiten bleef zelfstandig bestaan. De oudste agrarische activiteit ontwikkelde zich in de onmiddellijke nabijheid van Petegem-Binnen en Deinze, namelijk op de kouters, langs de weg Gent-Kortrijk en rond de Knok. Het gebied tussen Leie en Schelde is later in cultuur gebracht. De steenweg Gent-Kortrijk die de gemeente van oost naar west doorsnijdt was een belangrijke vestigingsplaats voor afspanningen en herbergen die nu verdwenen zijn.²

Fig. 7: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (<http://www.ngi.be>)

Op de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), kan gezien worden dat het projectgebied gelegen is in landbouwgebied (Fig. 7). Het huidige stratenplan is redelijk goed te herkennen op de Ferrariskaart, vooral de steenweg Gent-Kortrijk en de Sint-Hubertstraat. Op het noordoosten van het terrein zijn enkele gebouwen te zien, op de locatie waar vandaag de dag nog steeds bebouwing aanwezig is.

² <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/21374>

Fig. 8: Atlas van de Buurtwegen (<http://www.gisoost.be/ATLASBW/>)

Op de Atlas der Buurtwegen uit circa 1841 kan gezien worden dat in de zone nog steeds weinig bewoning aanwezig is (Fig. 8). De spoorlijn Gent-Kortrijk is een nieuwe toevoeging op deze kaart. Uiteindelijk wordt het stratenplan in de huidige staat gebracht door de toevoeging van een wijk in het zuidwesten van het projectgebied in de 20ste eeuw.

3.2.2 Archeologische voorkennis

Nabij het projectgebied zijn volgens de Centraal Archeologische Inventaris enkele gekende archeologische waarde aanwezig (Fig. 9).

- CAI 976147: Circulaire structuur met een diameter van ongeveer 240 m. Datering onbepaald. Het ligt 100 m ten zuiden van de Leie en wordt ingesloten door twee beken (Tichelbeek en Kattebeek).³
- CAI 970601: Parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Antonius Abt. Kerk met zeer oude oorsprong (1147). Vierkante onderbouw van de kruisingstoren met Romaanse venstertjes in Doornikse steen, vermoedelijk nog uit 12de eeuw. De overige Romaanse kerkdelen zijn in de loop der eeuwen grondig verbouwd en vergroot.⁴
- CAI 972044: Site met walgracht (Goed te Reybroek). Dubbele vierkante omgrachting met twee hoeven met losstaande bestanddelen, de westelijke hoeve vermoedelijk de oudste en belangrijkste. Datering in de late middeleeuwen.⁵

³ De Meulemeester 1984

⁴ Cassiman 1954

⁵ Smith 1988

Meer naar het zuiden is er nog het kasteel van Maelstapel (CAI 972043), een laat-middeleeuwse bewalde motte met neerhof.⁶ Een proefsleuvenonderzoek door het KLAD leverde, ook meer naar het zuiden, enkele laat-middeleeuwse grachten en kuilen (mogelijk ook paalkuilen) op.⁷

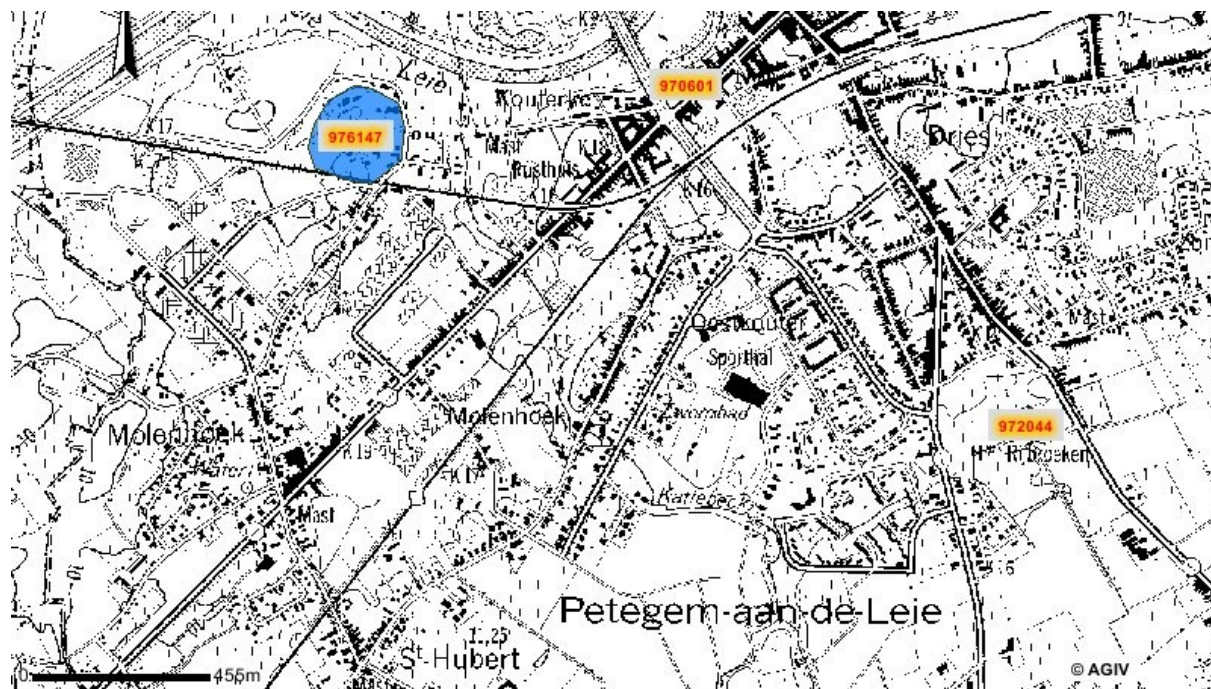

Fig. 9: Overzichtskartaal CAI

3.2.3 Inschatting intactheid archeologisch erfgoed en archeologische potentie

Het projectgebied en de omgeving ervan bevatten enkele gekende archeologische waarden. Het gaat om sporen uit de (late) middeleeuwen. Het gebied toont dan ook een hoge potentie voor deze periode. Het voorkomen van sporen uit andere periodes kan moeilijk ingeschat worden. De omgeving van het onderzoeksgebied is, afgaande op oud cartografisch materiaal, lange tijd landbouwgebied geweest.

Op basis van het bureauonderzoek kon de intactheid van het archeologisch erfgoed ingeschat worden. Enkel het noordoosten van het terrein is door de aanwezigheid van enkele gebouwen verstoord. Gezien de bodem van het projectgebied voor het overige deel niet verstoord lijkt, lijkt het mogelijk aanwezige archeologische erfgoed goed bewaard.

⁶ Smith 1988

⁷ Klinkenborg *et al.* 2006

4 Resultaten terreinonderzoek

4.1 Toegepaste methoden & technieken

De totale af te graven oppervlakte bedroeg minstens 12 % van het te prospecteren terrein, respectievelijk 10 % door middel van proefsleuven en 2 % door middel van kijkvensters en/of dwarssleuven. De bovengrond werd verwijderd tot op het archeologisch leesbare niveau, bepaald door de leidinggevende archeoloog.

Tijdens het onderzoek werd de methode van continue sleuven gebruikt:

- parallelle proefsleuven ononderbroken over het volledige terrein;
- de afstand tussen de proefsleuven bedroeg niet meer dan 15 m (van middenpunt tot middenpunt);
- de minimale breedte van een sleuf was één graafbak breed, in dit geval 1,80 à 2 m.

Alle sporen, werkputten en minstens één representatief bodemprofiel per werkput werden fotografisch vastgelegd. De profielen werden zo gekozen dat een overzicht verkregen werd van de bodemopbouw van het volledige onderzoeksgebied. Daarnaast werden alle hoofdmeetpunten, proefsleuven, vlakken, profielen, sporen en aanlegvondsten topografisch ingemeten.

Het projectgebied omvat een oppervlakte van circa 2,7 ha (of 27000 m²). Het onderzoek geeft volgende getallen als resultaat:

- Onderzoekbare zone: 22230 m²
  - Te onderzoeken zone = 10 % of 2223 m² proefsleuven + 2 % of 445 m² kijkvensters
- Onderzochte oppervlakte:
  - Aantal aangelegde werkputten: 19 = 2338 m²
  - Aantal aangelegde kijkvensters: 5 = 591 m²

De niet onderzoekbare zone (4770 m²) omvat een zone met gebouwen, garages en een oprit.

4.2 Bodem

Over het merendeel van het onderzoeksgebied bevindt het archeologisch niveau zich op circa 55 tot 95 cm onder het maaiveld, tussen 7,78 en 9,14 m TAW. Het archeologisch niveau bevindt zich het diepst onder het maaiveld in het noordelijke deel van het terrein. De leesbaarheid van de bodem was matig tot goed en werd vooral gehinderd door sterke bioturbatie.

4.2.1 Opbouw

Over vrijwel het volledige terrein is een bodemopbouw te herkennen die bestaat uit een A-horizont, die gelegen is op een oudere A-horizont. Deze ligt op zijn beurt op de C-horizont (Fig. 10). Werkputten 19, 18 en 16 kennen tevens een ophogingspakket.

Fig. 10: Profiel 1 in werkput 6

4.2.2 Gaafheid terrein

Over het grootste deel van het terrein was het bodemarchief vrij goed bewaard. Enkel het uiterste zuidoostelijke deel lijkt in het verleden mogelijk afgegraven en het noordoostelijke deel bevatte heel wat verstoringen.

4.3 Archeologische vondsten

In totaal werden 27 fragmenten van voorwerpen ingezameld, waarvan 25 afkomstig uit geregistreerde sporen.

Categorie	Subcategorie	Middeleeuwen/ nieuwe tijd	Onbepaald	Totaal
Aardewerk	Vaatwerk	23	-	23
	Bouwmateriaal	1	2	3
Metaal		-	1	1
Totaal		24	3	27

De aanwezige materiaalcategoriën zijn aardewerk – vaatwerk, aardewerk – bouwmateriaal en metaal.

4.3.1 Middeleeuwen/nieuwe tijd

Alle dateerbare vondsten lijken geplaatst te kunnen worden in de volle of late middeleeuwen of in de ruimere periode van de middeleeuwen/nieuwe tijd. Het gaat vooral om geglazuurd rood aardewerk en fijn gedraaid grijs aardewerk. Zo is een wand- en oorfragment in rood geglazuurd aardewerk met groeven afkomstig uit WP15S7. Daarnaast werden nog twee fragmenten van een kogelpot gevonden en enkele wandfragmenten handgevormd aardewerk. Vier wandfragmenten handgevormd aardewerk bevonden zich in WP14S3. Ze zijn hard gebakken en hebben een fijne korrelgrootte. Eén fragment is verbrand (Fig. 11).

Fig. 11: Fragmenten handgevormd aardewerk uit WP14S3

4.3.2 Onbepaalde periode

Enkele vondsten kunnen niet nader gedateerd worden. Het gaat om de categorieën bouw materiaal en metaal, met een baksteenfragment uit WP15S5, een tegelfragment uit WP17S2, en een sterk gecorrodeerd stuk ijzer uit WP14S15.

4.4 Archeologische sporen

In totaal werden 110 sporen geregistreerd, waarvan 3 natuurlijk en 107 antropogeen van oorsprong zijn.

Greppels	Kuilen	Paalkuilen	Verstoring
50	8	29	20

De meeste sporen van antropogene oorsprong zijn greppels. Verder is de aanwezigheid van paalsporen, verstoringen en enkele kuilen vastgesteld. Een mogelijk brandrestengraf werd bij de kuilen gerekend.

4.4.1 Bespreking sporen

Greppels

De aangetroffen greppels hebben een lichte bruinigrijze tot grijsbruine gevlekte vulling en hebben doorgaans een noord-zuid tot noordoost-zuidwest oriëntatie. Deze laatste oriëntatie is evenwijdig aan de Sint-Hubertstraat.

De greppels in werkput 1 zijn eerder bruingeel gevlekt van vulling en verschillen hiermee van de andere greppels. Mogelijk zijn deze sporen eerder te interpreteren als ploegsporen of bandensporen.

Fig. 12: WP14S5 en WP15S7

Twee greppels vallen op door hun ligging te midden van de palencluster (zie verder) in het kijkvenster tussen werkput 14 en 15 (Fig. 12). Ze lopen lichtjes naar elkaar toe en zijn gelijkaardig van uitzicht. Op basis van vondstmateriaal kunnen ze gedateerd worden in de volle middeleeuwen tot nieuwe tijd. Opvallend is dat ze gelijklopen met de oriëntatie van de aanwezige palenrijen.

Kuilen

Op het onderzoeksgebied werden slechts acht kuilen aangetroffen. Drie zijn onregelmatig van vorm, twee zijn rechthoekig en drie zijn rond. Ze hebben allen een bruine of bruingrijze gevlekte vulling.

WP7S7 valt op door de grote hoeveelheid houtskool. Mogelijk gaat het om een brandrestengraf (Fig. 13). De kuil die er net naast ligt, WP7S6, valt op door zijn grootte. Met zijn circa drie meter diameter is hij beduidend groter dan de overige kuilen. Een boring tot op een diepte van 94 cm bracht aan het licht dat deze kuil circa 67 cm diep is.

Fig. 13: WPS7

Paalsporen

De aangetroffen paalsporen vertonen een gelijkaardige vulling als de greppels, met een grijsbruin tot bruingrijs gevlekt uitzicht. De vorm is meestal rond of rechthoekig. Enkele zijn eerder onregelmatig van vorm. Ze werden voornamelijk aangetroffen in werkputten 7, 10, 13, 14 en 15.

De grootste cluster van paalsporen is deze in het kijkvenster tussen werkput 14 en 15. Het gaat om een negentiental paalsporen, waarin een huisplattegrond, al dan niet van een structuur met meerdere fases, gezien kan worden (zie verder). Het gaat zowel om kleine, middelgrote als om grote sporen. Vier paalsporen in deze cluster vallen op door hun vulling die eerder grijsgeel gevlekt is (Fig. 14). Deze sporen zijn tevens de grootste sporen van de cluster. Het gaat mogelijk om nokstaanders.

Fig. 14: WP15S9-10

Fig. 15: WP13S4A

De drie rechthoekige, kleine paalsporen in werkput 7 zijn op basis van hun vulling waarschijnlijk recent van aard te noemen. In werkput 13 bevinden zich nog drie ronde paalsporen die zich door hun donkerdere vulling onderscheiden van de rest (Fig. 15).

Verstoorde zones

Fig. 16: WP18S2-3

Tot slot werden nog een aantal verstoringen aangetroffen, vooral te situeren in het zuidoosten en het noordoosten van het terrein. Deze hebben een donkere bruingrijze tot grijsbruine vulling en bevatten heel wat bouwpuin in het noordoosten (Fig. 16) en manifesteren zich als een gecompacteerd zone in het zuidoosten.

4.4.2 Structuren

Na onderzoek en interpretatie van de hiervoor besproken sporen, kon vastgesteld worden dat een aantal sporen deel uitmaken van een structuur.

Greppels

Structuur	Spoornummers	Oriëntatie	Datering
G1	WP4S1, WP5S1, WP6S1	N-Z	Onbepaald
G2	WP5S2, WP6S2 en WP7S1	N-Z	Onbepaald
G3	WP8S2, WP9S3, WP10S1, WP11S1 en WP12S3	NO-ZW	Nieuwe tijd
G4	WP10S2 en WP11S2	NO-ZW	Nieuwe – nieuwste tijd

Bij de greppels kon de aanwezigheid van vijf structuren vastgesteld worden. Het gaat om greppels met een noord-zuid, noordoost-zuidwest en een noordwest-zuidoost oriëntatie. G3 komt overeen met een perceelsgrens die te zien is op de Ferrariskaart en kan gedateerd worden in de nieuwe tijd. De overige greppels zijn eveneens mogelijk te beschouwen als perceelsgreppels.

Plattegronden

Structuur	Spoornummers	Oriëntatie	Datering
P1	WP14S4, WP14S6, WP14S8-20, WP15S5-6, WP15S8-10	NNW-ZZO	Volle of late middeleeuwen
P2	WP13S3A en WP13S4A	O-W	Onbepaald

Verder konden ook in de aangetroffen paalsporen structuren herkend worden. De eerste structuur, P1, is mogelijk een huisplattegrond, die al dan niet meerdere fases omvat. Enkele grote paalsporen kunnen mogelijk beschouwd worden als nokstaanders. Voor een suggestie van aflijning van de structuur, zie bijlage. Er dient rekening mee gehouden te worden dat dit slechts een suggestie is en dat de eigenlijke uitlijning van de plattegrond pas duidelijk wordt wanneer de ruimere zone er rond onderzocht wordt.

Vondsten plaatsen deze structuur in de volle of late middeleeuwen. Het is niet duidelijk of de greppels WP14S5 en WP15S7 iets te maken hebben met deze structuur, al is het frappant dat deze parallel lopen aan de palenrijen.

P2 kent een samenhang door zijn uitzicht. Deze sporen leverden geen vondsten op en kunnen dus niet gedateerd worden, maar het valt niet uit te sluiten dat ze mogelijk iets te maken hebben met P1.

4.5 Afgebakende sites

Uit onderzoek van het aangetroffen vondstmateriaal en de aanwezige sporen en structuren die hieruit reeds afgeleid konden worden, is gekomen tot de afbakening van een site.

4.5.1 Site 1 – Volle of late middeleeuwen – Bewoning

Site 1 omvat bewoningssporen die vermoedelijk te dateren zijn in de volle of late middeleeuwen. Het bevat de plattegrond P1 en P2 en de greppels WP14S5 en WP15S7, die deze doorsnijden.

4.5.2 Site 2 – Onbepaald – Begraving

Site 2 omvat het mogelijke brandrestengraf dat aangetroffen werd in het kijkvenster van werkput 7. Het is niet duidelijk of beide zones (site 1 en site 2) apart dienen beschouwd te worden. Daarom zijn beide zones in het advies opgenomen in één afgebakende zone (zie groen gearceerde zone op de advieskaart).

4.6 Besluit

Het archeologisch vooronderzoek toonde de aanwezigheid aan van menselijke activiteiten in het verleden aan. De aangetroffen sporen omvatten greppels, kuilen, paalsporen en verstoringen.

Aan de hand van de evaluatie van de aangetroffen sporen en structuren, werden twee sites of concentraties aan sporen afgebakend. Deze omvat twee plattegronden, P1 en P2 en enkele greppels die deze doorsnijden. Deze sporen kunnen in de volle of late middeleeuwen gedateerd worden. Verder omvat het tevens een mogelijk brandrestengraf van onduidelijke datering.

5 Waardering

5.1 Site 1 – Volle of late middeleeuwen – Bewoning

Deze site is gelegen in het noorden en noordwesten van het onderzoeksgebied en omvat een huisplattegrond en enkele greppels.

Beleving

Belevingswaarde in functie van schoonheid en herinneringswaarde is niet van toepassing.

Fysieke kwaliteit

- Gaafheid
  - Bij het vooronderzoek konden nog verschillende sporen herkend worden, via dewelke ook een vermoedelijke gebouwstructuur kon vastgesteld worden. De bodem blijkt er slechts beperkt verstoord door latere bodemingrepen.
- Conservering
  - De conservering van vondsten is goed. De bewaring van niet-verbrande organische resten lijkt weinig waarschijnlijk.

Inhoudelijke kwaliteit

- Zeldzaamheid en informatiewaarde
  - In de nabije omgeving zijn slechts weinig archeologische waarden gekend.
  - De waarde van de in deze site aangetroffen sporen bestaat er vooral uit dat verschillende sporen kunnen toegeschreven worden aan een plattegrond, wat wijst op bewoning van de site.
- Ensemblewaarde en representativiteit
  - Deze site draagt bij tot de vorming van een beeld over de bewoning in de middeleeuwen in de microregio.

5.2 Site 2 – Onbepaald – Begraving

Deze site is gelegen in het zuidelijke deel van het projectgebied en omvat voornamelijk een mogelijk brandrestengraf.

Beleving

Belevingswaarde in functie van schoonheid en herinneringswaarde is niet van toepassing.

Fysieke kwaliteit

- Gaafheid
  - De bodem is slechts beperkt verstoord door latere bodemingrepen en de ophogingen hebben gezorgd voor een goede bewaring van de gaafheid ten opzichte van latere activiteiten.
- Conservering
  - De conservering van vondsten is goed. De bewaring van niet-verbrande organische resten lijkt weinig waarschijnlijk.

Inhoudelijke kwaliteit

- Zeldzaamheid en informatiewaarde
  - In de nabije omgeving zijn slechts weinig archeologische waarden gekend.
  - De waarde van de in deze site aangetroffen sporen bestaat er vooral uit dat de funeraire rituelen uit het verleden verder onderzocht kunnen worden.

- Ensemblewaarde en representativiteit
  - De site draagt bij tot de vorming van een beeld over de bewoning in het verleden in de microregio.

6 Analyse van de geplande situatie: effecten

Door middel van een analyse van de geplande situatie wordt onderzocht op welke wijze en in welke mate de effecten, zijnde de geplande ingreep in de bodem, de aanwezige archeologische waarden zal beïnvloeden. Dit maakt mogelijk om voor de verschillende effecten, adviezen op te stellen.

Fysieke aantasting van archeologische waarden

De aanleg van de verkaveling noodzaakt een aantal bodemingrepen die tot op zekere diepte het bodemarchief volledig zullen vergraven.

Aantasting ensemblewaarde van archeologische waarden

De ensemblewaarde van de archeologische waarden is vrij goed bewaard. De geplande bodemingreep zal de ensemblewaarde sterk aantasten.

Degradatie van archeologische waarden

De kans op bewaring van organisch materiaal is doorgaans beperkt.

Deformatie van archeologische waarden

Als gevolg van de druk uitgeoefend door de in te planten gebouwen, zal ook een deel van de onderliggende bodem die niet onmiddellijk fysiek aangetast is, gecompacteerd worden. Ook de zware werfmachines zullen de bodem enigszins verstoren in de zones die niet onmiddellijk fysiek worden aangetast.

7 Aanbevelingen

7.1 Adviezen

Op basis van de waardering van de aangetroffen archeologische sporen, structuren en site en een analyse van het geplande grondverzet, worden voor het onderzoeksgebied de volgende opties overwogen:

Site 1

De aangetroffen site is te dateren in de middeleeuwen en lijkt een hoge informatiewaarde te hebben. Indien een bewaring *in situ* geen optie is, is een behoud *ex situ*, meer bepaald het preventief vlakdekkend opgraven van het desbetreffende areaal, aangewezen.

Site 2

Een solitair brandrestengraf heeft op zich weinig informatiewaarde, maar gezien het advies betreffende site 1 lijkt het ons aangewezen om deze zone mee op te nemen in het hierboven reeds geadviseerde areaal. De sites bevinden zich immers niet ver van elkaar en ertussen kunnen zich nog sporen bevinden die bij site 1 geplaatst kunnen worden.

Het is mogelijk dat er nog een verband bestaat tussen de besproken zones en de greppel WP3S2. Het verloop ervan en een deel van de zone die deze greppel afbakt, lijken reeds voldoende gedocumenteerd tijdens het vooronderzoek. Er rest slechts een klein deel van de afgebakende zone dat binnen het onderzoeksgebied valt. Er dient dan ook rekening gehouden te worden met deze gegevens tijdens een eventueel vervolgonderzoek, maar verder onderzoek lijkt omwille van de bovenvermelde redenen weinig extra informatie op te leveren.

Er wordt voorgesteld om beide zones gezamenlijk als één site verder te onderzoeken aan de hand van een vlakdekkende opgraving. Het op te graven areaal heeft dan een oppervlakte van circa 0,7 ha. In overleg met de KLAD werd besloten de geadviseerde zone voor vervolgonderzoek uit te breiden met de sleuven 4 tot en met 7. Dit brengt het op te graven areaal naar circa 0,86 ha.

Overige deel van het terrein

Door de aanwezigheid van een aantal verstoringen en de aanwezigheid van sporen die allen in de nieuwste tijd gesitueerd kunnen worden, lijkt een verder onderzoek slechts geringe informatie op te leveren. Bijgevolg wordt een vrijgave van dit deel van het terrein voorgesteld.

8 Bibliografie

8.1 Publicaties

Cassiman, A., 1954: *Geschiedenis van Deinze*, Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en van het land aan Leie en Schelde, deel 20-21, pp. 1-301.

De Meulemeester, J., 1984: *Circulaire vormen in Oost-Vlaanderen*, Archeologia Belgica 259.

Klinkenborg, S./A. De Logi/ J. Hoorne, 2006: *Archeologisch onderzoek Deinze-Terwilgenstraat, 13 tot 29 september 2006*, KLAD-rapport 3.

Smith, K., 1988: *Over de hoeven van Petegem*, Bijdragen tot de geschiedenis der stad Deinze en van het land aan Leie en Schelde, deel 55, pp. 219-250.

8.2 Websites

Agentschap voor geografische informatie Vlaanderen (2011)
<http://geo-vlaanderen.agiv.be/>

Centraal Archeologische Inventaris (2011)
<http://cai.erfgoed.net/cai/index.php>

Databank ondergrond Vlaanderen (2011)
<http://dov.vlaanderen.be>

GISoost, Geografisch informatiesysteem – Provincie Oost-Vlaanderen (2011)
<http://www.gisoost.be>

Nationaal geografisch instituut (2011)
<http://www.ngi.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2011)
Vlaams instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)
<http://www.onderzoeksbalans.be>

Archaeological Solutions bvba (2011)
<http://www.archaeological-solutions.be>

9 Bijlagen

9.1 Lijst van afkortingen

CAI	Centrale Archeologische Inventaris
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
DHM	Digitaal hoogtemodel

9.2 Glossarium

Ex situ	Tegenovergestelde van in situ.
Hydrografie	Beschrijving van de fysische eigenschappen van waterlichamen en het aangrenzende land.
In situ	Term gebruikt voor de aanduiding van archeologische resten die in dezelfde toestand worden teruggevonden als ze in het verleden door de mens zijn achtergelaten.
Off-site	Sporen die niet onmiddellijk aan een site kunnen toegewezen worden.
Onderzoeksgebied	Deel van het plangebied dat onderworpen is aan een archeologisch (voor)onderzoek.
Plangebied	Het terrein waarop een bodemverstorende activiteit wordt gepland of uitgevoerd.
Spijker	Bijgebouw dat dienst doet als opslagplaats.

9.3 Archeologische periodes

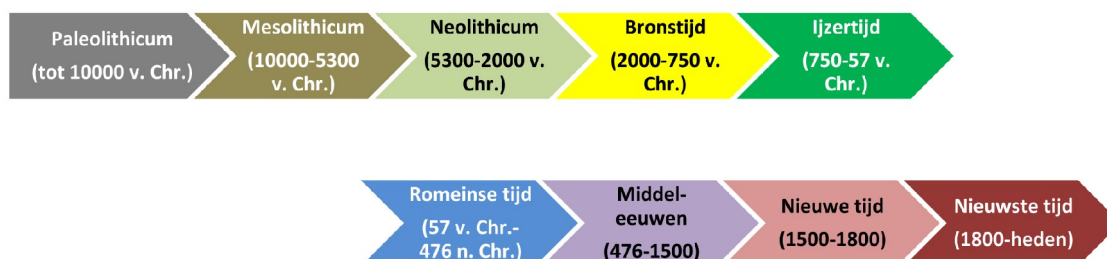

Fig. 17: Archeologische periodes

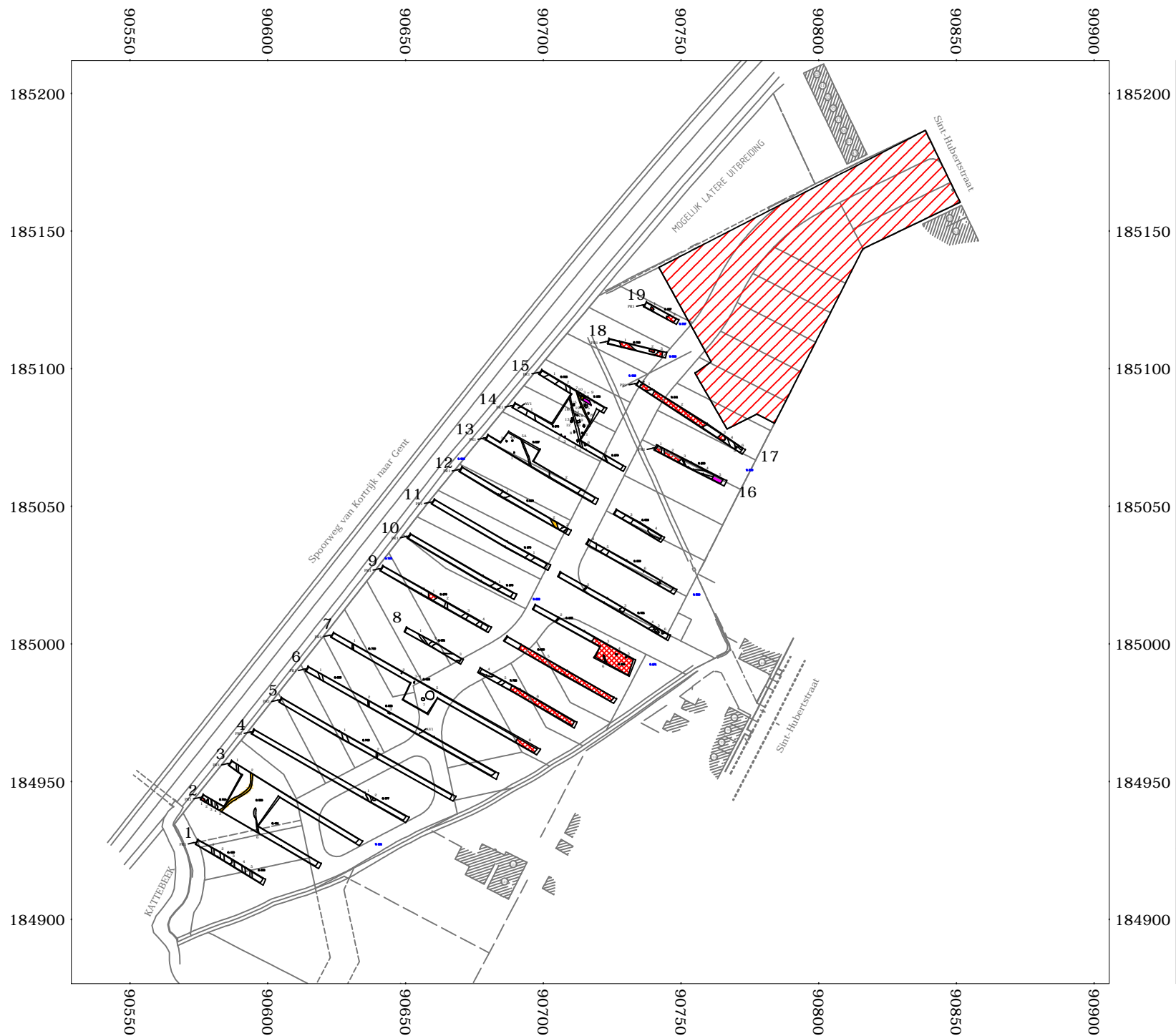
9.4 Plannen en tekeningen

- Plan 1: Situering
- Plan 2: Structuren
- Plan 3: Detail 1
- Plan 4: Detail 2
- Plan 5: Advieskaart

Tekening 1: Profiel- en coupetekeningen

9.5 CD-rom

Inventarislijsten van het gerecupereerde vondstenmateriaal, van de sporen met beschrijving, van alle tekeningen en van alle foto's zijn digitaal beschikbaar. Dit is tevens het geval voor het dagboek, de foto's, de plannen en tekeningen.

Archeologisch vooronderzoek Deinze - Sint-Hubertstraat

Plan 1 Situering

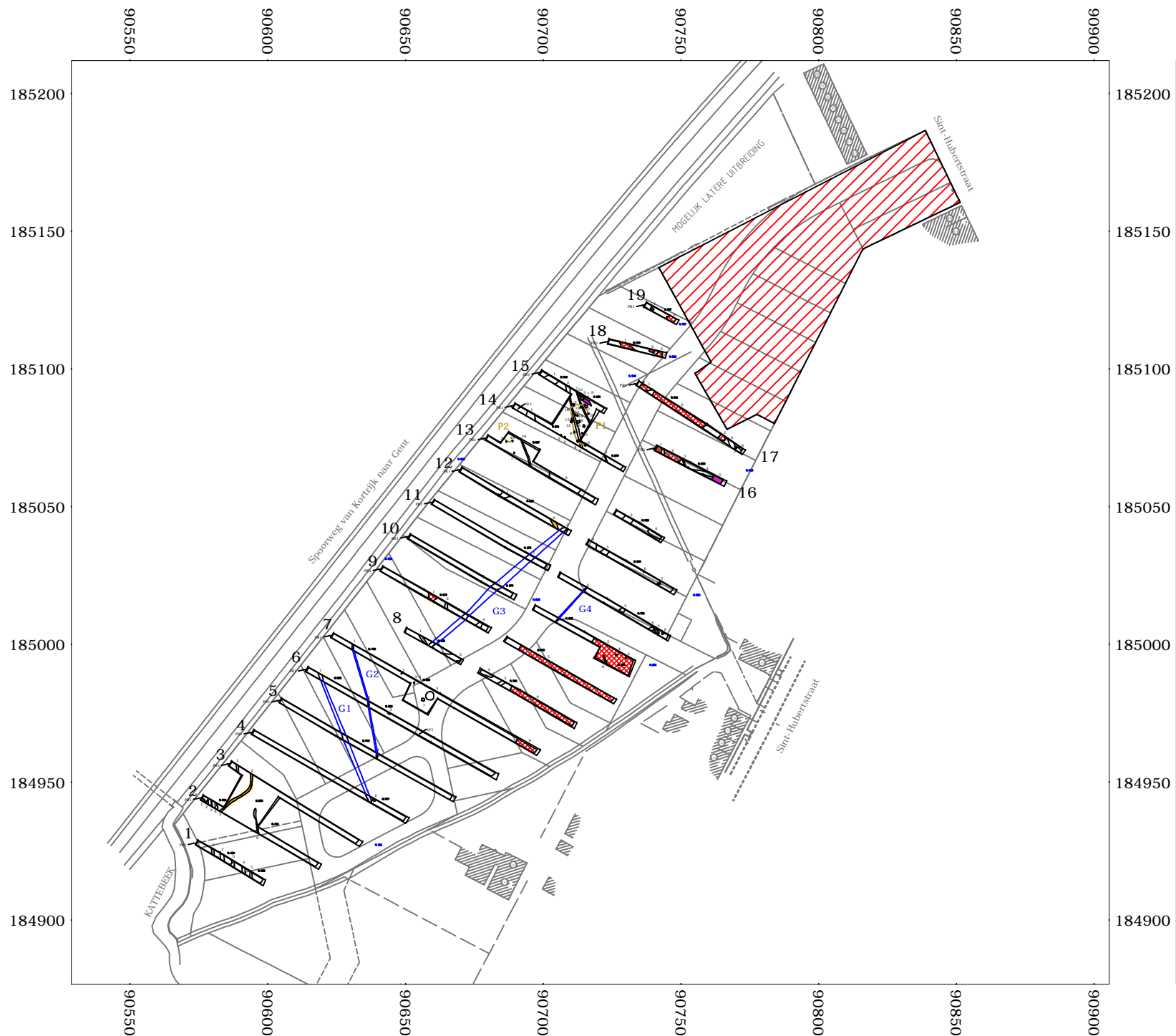
Niet onderzoekbare zone	
Werkputten	
Natuurlijk spoor	
Structuur	
Hoogte spoor	
Hoogte maaiveld	
Verstoring	
Middeleeuwen	
Middeleeuwen/nieuwe tijd	

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Deinze - Sint-Hubertstraat

Plan 2 Structuren

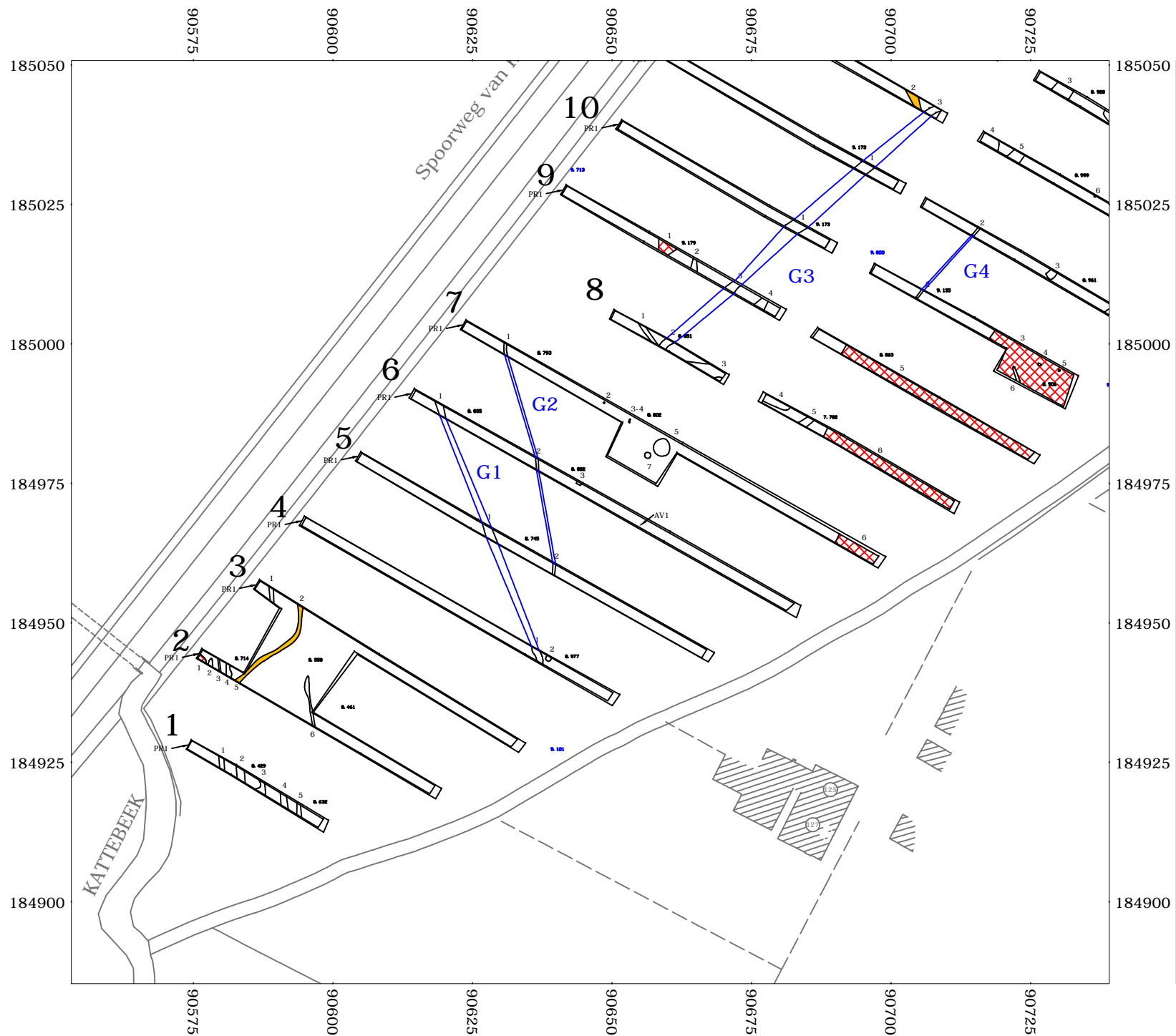
Niet onderzoekbare zone	
Werkputten	
Natuurlijk spoor	
Structuur	
Hoogte spoor	
Hoogte maaiveld	
Verstoring	
Middeleeuwen	
Middeleeuwen/nieuwe tijd	

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Deinze - Sint-Hubertstraat

Plan 3 Detail 1

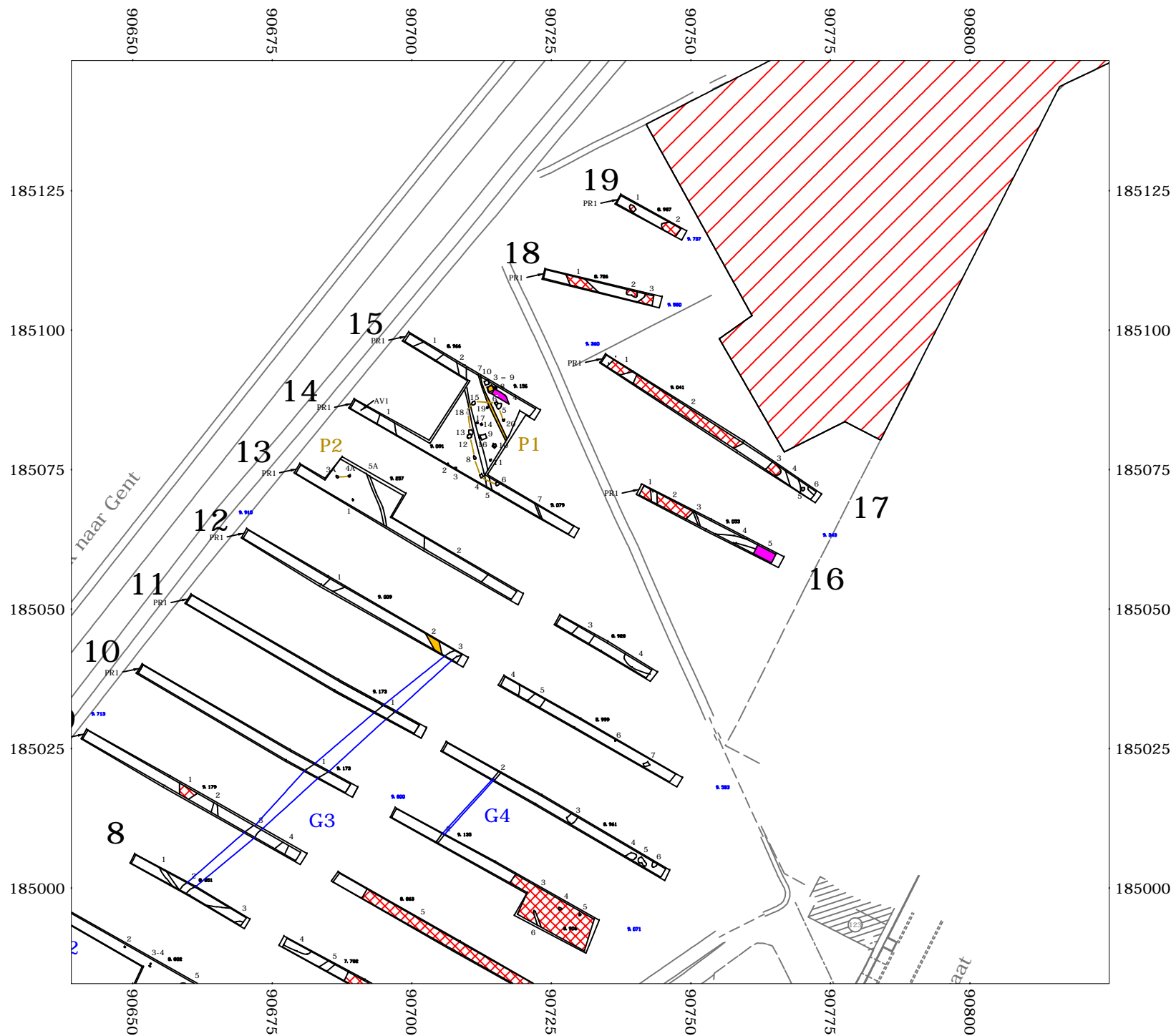
Niet onderzoekbare zone	
Werkputten	
Natuurlijk spoor	
Structuur	
Hoogte spoor	
Hoogte maaiveld	
Verstoring	
Middeleeuwen	
Middeleeuwen/nieuwe tijd	

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Deinde - Sint-Hubertstraat

Plan 4 Detail 2

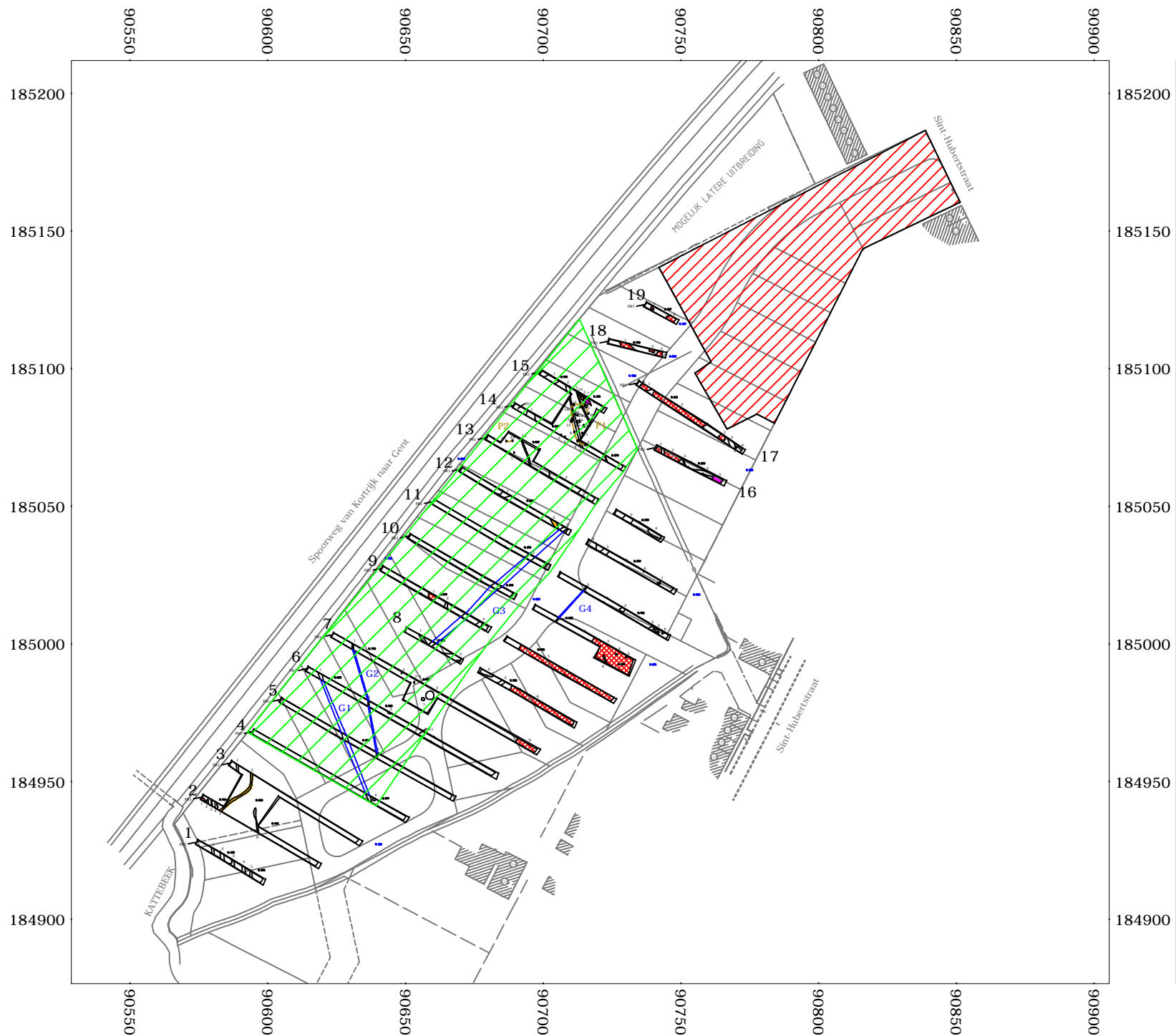
Niet onderzoekbare zone	
Werkputten	
Natuurlijk spoor	
Structuur	
Hoogte spoor	
Hoogte maaiveld	
Verstoring	
Middeleeuwen	
Middeleeuwen/nieuwe tijd	

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch
vooronderzoek
Deinze -
Sint-Hubertstraat

Plan 5 Advieskaart

Niet onderzoekbare zone	
Werkputten	
Natuurlijk spoor	
Structuur	
Hoogte spoor	
Hoogte maaiveld	
Verstoring	
Middeleeuwen	
Middeleeuwen/nieuwe tijd	
Geadviseerde zone voor vervolgonderzoek	

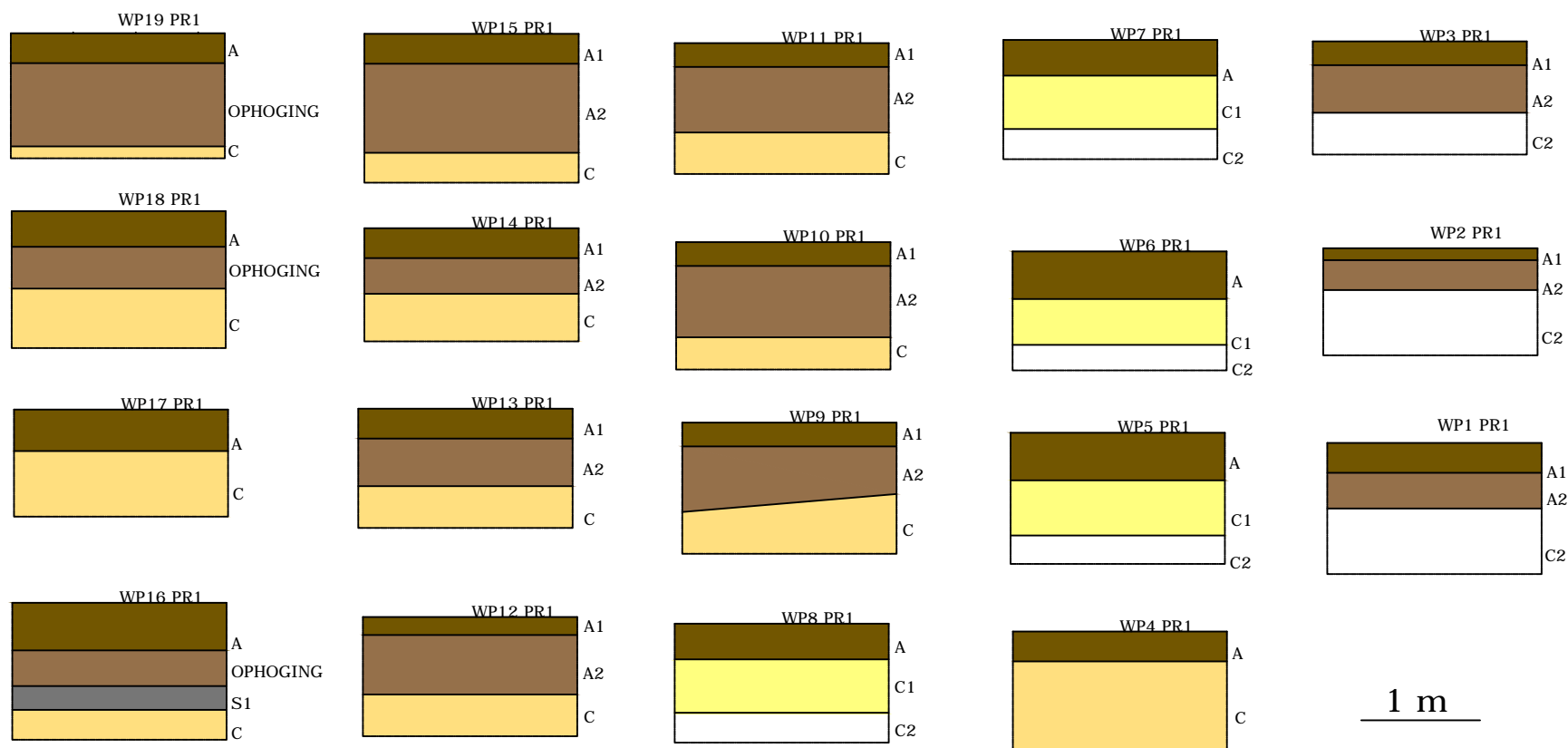
Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4
ID: Grondplan

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Deinze - Sint-Hubertstraat

Formaat: A4

ID: Profiel- en coupetekeningen 1